

kun med Hensyn til Sagens nærværende Standpunct, at jeg skal fremsøre et Par Ord.

Formanden: Det er netop dette, som jeg ikke ønskede, at man i dette Dieblik skulde udtale sig om. Hvad der foreligger, det er kun de enkelte Paragraffer og det Princip, der ligger til Grund for dem; men Sagens Standpunct ligger ikke for, Sagen foreligger til 2den Behandling, hvorved, jeg gjentager det, kun de enkelte Paragraffer kunne forhandles.

Sable: Den ærede Formand vil maaskee ogsaa unde mig at tale om Principet, da...

Formanden: Jeg har ikke Noget imod, at der tales om Principer, som indeholdes i de foreliggende Paragraffer, men det er Noget derfra meget forskjelligt at tale om, hvad man kalder „Sagens Standpunct“.

Sable: Det Princip, hvorpaa Loven nu grunder sig, det er det, som er blevet bibeholdt indtil Videre, at Staten havde Ret til ved en Lov nærmere at ordne denne Sag. Hvorledes man har begrundet dette Princip, vil jeg efter den ærede Formands Uttringer ogsaa finde ikke passende at høre til denne Forhandling. Det Punct, jeg altsaa havde til Hensigt at udtale mig over, skal jeg altsaa glemme, indtil Sagen foreligger i sin Almindelighed.

Utsættelse: Saavidt jeg skjønner, angreb den næstsidste Taler især § 4. Det forekommer mig, at det var hans Mening mere at antyde en anden Veje, man skulde gaae, end egentlig at antyde, at man skulde naae et andet Maal. Dersom jeg forstod ham ret, saa har han ikke Noget imod, at det Maal opnaaes, som § 4 umiddelbart tilsigter, men han vilde gaae en anden Veje, for at naae det, nemlig: igjennem en Udvikling af den nuværende Fæstelovgivning, hvori man skulde rette de Feil, som gjøre den til en Hazardcontract. Det er omtrent den samme Opfattelse af Sagen, jeg har havt, men den har ført mig til at gaae ind paa denne Lov, som jeg ikke betragter som nogen Expropriationslov, men

som en ganske simpel Udvikling af den nuværende Fæstelovgivning til dens sidste Conseqvens. Den gaaer de mellemliggende Trin rask og fuldstændigt igjennem; den lader Staten træde ind og gjøre sin Hvihedskret overfor Lovgivningen til at dele Brugsbefolkningen og Besiddelsesbefolkningen imellem gjældende paa eengang, istedetfor igjennem en Forandring af Bestemmelserne i den nuværende Fæstelovgivning saa at sige at pine de nuværende Besiddere ud af den Stilling, hvori de have prøvet at sætte sig. Det er ganske vist, at den Fremgangsmaade, som Loven bruger, maa betragtes som den barmhjertigste; jeg vilde have anvendt en anden og strengere, thi det forekommer mig ikke, at man mødte en saadan Belivillie lige overfor den barmhjertigste Maade, som gjorde den anvendelig, og at man derfor var nødsaget til at bruge Pinebænken, for at faae Tilstaaelsen frem. Men nu ere vi altsaa komne paa det Standpunct, at vi have liggende for os en Lov, som igjennem en simpel og klar Methode udvikler Fæstelovgivningen til den sidste Conseqvens, som er den: at skaffe den agerbrugende Befolkning lige overfor den jorddrottlige Befolkning en sikket selvstændig Stilling, et hæderligt og godt Erhverv og et passende Livsunderhold, uden derved at tilintetgjøre den jorddrottlige Besiddelse i sin Capitalret. Naar nu ærede Medlemmer ere imod Loven i denne Stikelse, saa er der jo for Dieblirket en Veje at gaae for dem. Der er ved denne Lovs Behandling blevet bragt en Overenskomst frem, og jeg antager altsaa, at der maae være Noget her i Forsamlingen, som forfaste det System, som opstilles i § 4 og de følgende Paragraffer, og derimod med stor Kærlighed omfatte det System, som indeholdes i de Puncter, der ere blevne Gjenstand for Overenskomst. Nu foreligger der jo subsidiairt et Forslag, som er støttet herpaa, og til dette kunne jo de ærede Medlemmer, som ere imod Loven, henvise og sige, at det er det, som de ville holde sig til, thi saa bliver deres Stilling langt mere defineret. Det forekommer mig, at de nu undrage sig en Forpligtelse i denne Sag (Ja!).